

InfoGozd - Skrbno z gozdom

Št. 3, letnik 5 (2024)

Naslov

InfoGOZD – Skrbno z gozdom

Datum objave spletne publikacije

29. marec 2024

Založnik

Gozdarski inštitut Slovenije,
Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko, Večna pot 2, 1000 Ljubljana
Telefon: +386 (0)1 200 78 17

Odgovorni urednik

Matevž Triplat

Odgovorna oseba

dr. Nike Krajnc

Tehnični urednik

Vasja Kavčič

ISSN številka

2738-5035

<https://wcm.gozdis.si/>

Vsebina

Cene žagarskih izdelkov iglavcev podobne cenam ob koncu leta 2023	4
Cene gozdnih lesnih sortimentov iz zasebnih gozdov na slovenskem trgu v februarju 2024	11
Film Lesena kašta ali kranjska stena - biotehnični ukrep za povečevanje erozijske odpornosti	18
Značilnosti zunanje trgovine z okroglim lesom v letu 2023	21

Cene žagarskih izdelkov iglavcev podobne cenam ob koncu leta 2023

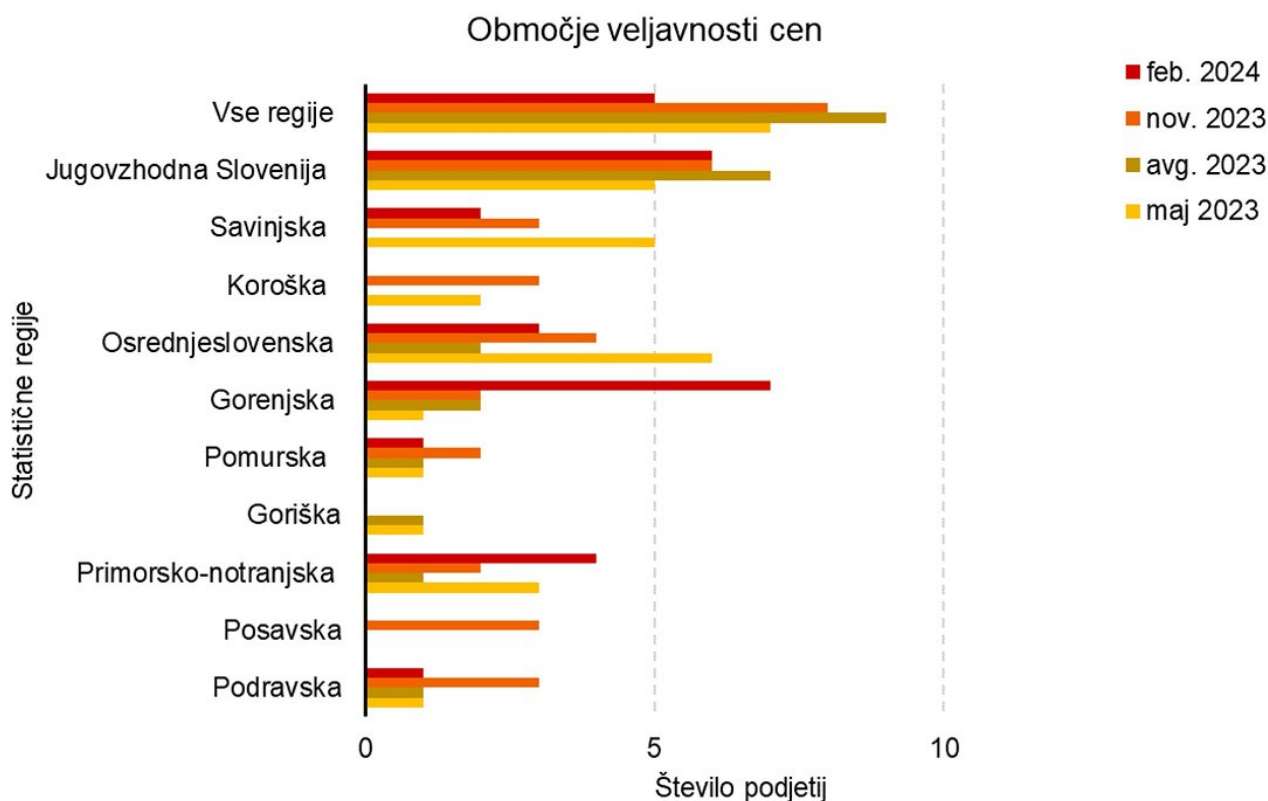
Špela Ščap, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko

Objavljeno na spletu 07.03.2024 (<https://doi.org/10.20315/IG.2024.0010>)

Na Gozdarskem inštitutu Slovenije smo februarja 2024 ponovno opravili raziskavo prodajnih cen žaganega lesa iglavcev v Sloveniji. Raziskavo opravljamo redno, v četrtnih intervalih, od začetka leta 2021, z namenom spremljanja dinamike cen žagarskih proizvodov na trgu. V tokratni objavi prikazujemo rezultate iz ankete, kjer navajamo prodajne cene (brez vključenega DDV in prevoza) posameznih proizvodov za mesec februar 2024.

Pred izvedbo letošnjega spremljanja cen žagarskih proizvodov, smo pregledali in posodobili seznam poslovnih subjektov, katerim pošiljamo spletno anketo. Tako smo vprašalnik o februarjskih cenah žagarskih proizvodov posredovali 240 podjetjem. Anketa je bila aktivna od 16. 2. do 29. 2. 2024. Vprašalnik je ustrezno izpolnilo 27 podjetij, ki se ukvarjajo s proizvodnjo žaganega lesa iglavcev. Tokrat je poročalo največ podjetij (26 %), pri katerih cene proizvodov veljajo za Gorenjsko regijo, z 23 % sledijo podjetja, katerih cene veljajo v regiji Jugovzhodna Slovenija (slika 1).

Slika 1: Območja veljavnosti cen žagarskih proizvodov po statističnih regijah Slovenije, ki smo jih pridobili v maju, avgustu in novembru 2023 ter februarju 2024

Največ sodelujočih podjetij (46 %) povprečno letno proizvede do 5.000 m³ žaganega lesa iglavcev, sledijo podjetja s povprečno letno proizvodnjo od 5.000 do 10.000 m³ (27 %).

Cene žagarskih proizvodov je tokrat posredovalo 20 podjetij. Podatke prikazujemo za proizvode, kjer imamo za posamezen mesec zbranih 5 prodajnih cen ali več (preglednica 1).

Preglednica 1: Povprečne in srednje (mediana) vrednosti izbranih žagarskih proizvodov iglavcev za meseca november 2023 in februar 2024 (prikazujemo prodajne cene v EUR/m³ brez vključenega DDV in prevoza)

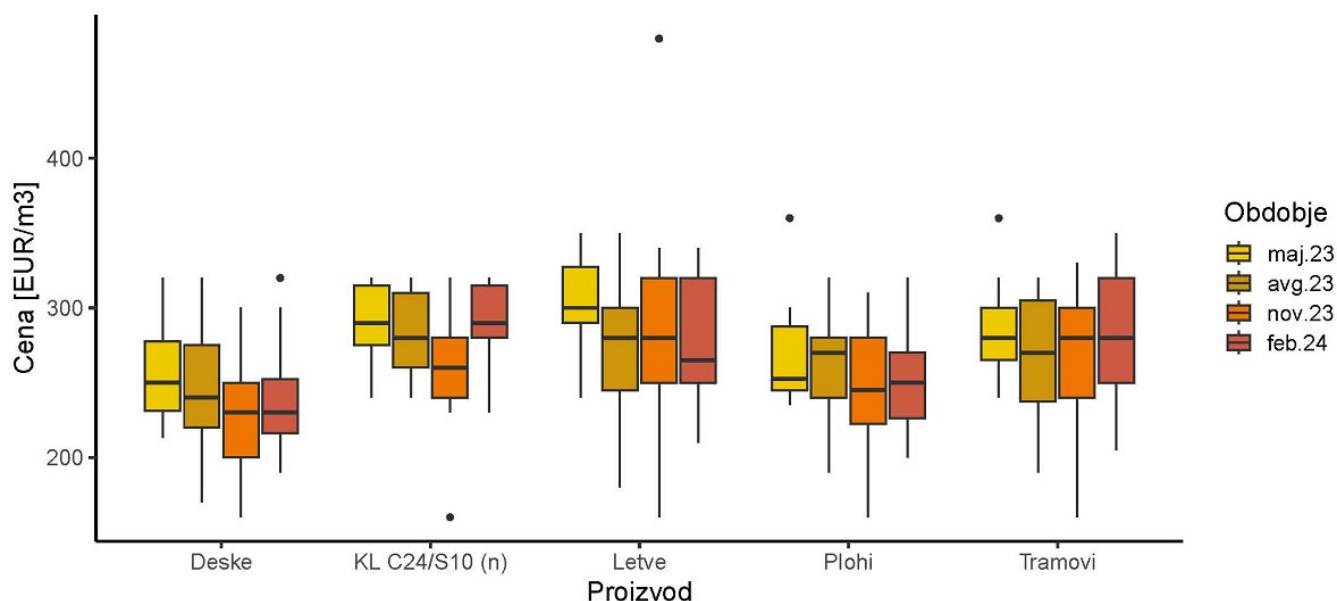
		November 2023		Februar 2024	
		n	Mediana (EUR/m ³)	n	Mediana (EUR/m ³)
Konstrukcijski les					
Smreka	Deske 18 mm do 24 mm, nesusene	17	230	19	230
	Deske 28 mm do 40 mm, nesusene	15	230	13	230
	Konstrukcijski les C24/S10, nesusen	12	275	11	290
	Konstrukcijski les C24/S10, sušen	3	-	2	-
	Letve 50/30 - 50/50 mm (dolžina 3-5 m) z oznako CE, sušene	7	280	3	-
	Letve 50/30 - 50/50 mm (dolžina 3-5 m) brez oznake CE, sušene	8	275	6	263
	Letve 50/30 - 50/50 mm (dolžina 3-5 m) brez oznake CE, nesusene	14	280	12	275
	Plohi od 40 do 50 mm, nesuseni	16	245	16	248
	Plohi nad 50 mm, nesuseni	10	255	10	250
	Tramovi do 5 m, nesuseni*	40	280	38	280
Tramovi nad 6 m, nesuseni**	11	280	12	280	

Nekonstrukcijski les (robljen)					
Smreka	Četrtniki ali Morali 38x76mm ali 76x76mm, nesuseni	12	255	13	270
	Deske 20 - 28 mm I-II, nesusene	10	250	13	250
	Plohi 48 mm (širina 100-200) I-II, nesuseni	12	245	13	255
	Tram (greda) 120 x 140 mm (3-5 m), nesusen	16	245	14	260
Jelka	Četrtniki ali Morali 38x76mm ali 76x76mm, nesuseni	7	270	8	268
	Deske 20 - 28 mm I-II, nesusene	2	-	7	240
	Plohi 48 mm (širina 100-200) I-II, nesuseni	8	235	8	260
	Tram (greda) 120 x 140 mm (3-5 m), nesusen	12	243	10	250
Nekonstrukcijski les (nerobljen)					
Smreka	Deske 24 mm - krajniki nesusene	7	230	6	225
	Deske 24 mm - ozke, nesusene	13	200	12	235
	Deske 24 mm - široke, nesusene	13	210	12	240
Jelka	Deske 24 mm - krajniki nesusene	7	230	4	-
	Deske 24 mm - ozke, nesusene	12	195	8	225
	Deske 24 mm - široke, nesusene	12	205	8	225

*Tramovi do 5 m, vključujejo sledeče dimenzije; 60 x 80 mm, 100 x 200 mm in 140 x 140 mm.

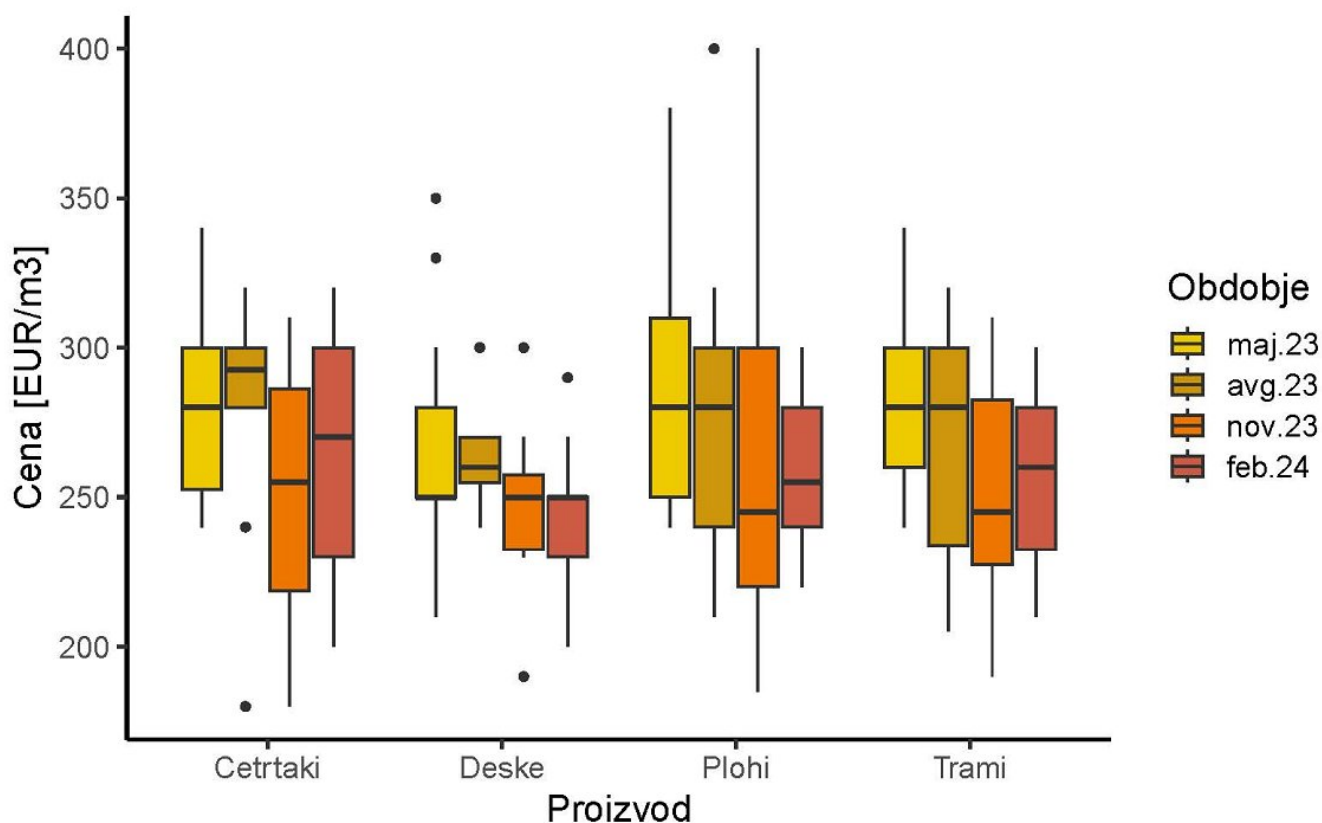
**Tramovi nad 6 m, vključujejo sledeče dimenzije; 140 x 140 mm.

Cene žaganega lesa smreke za konstrukcijske namene so bile v letošnjem februarju na podobni ravni kot ob zadnjem lanskem spremljanju cen v novembru 2023 (slika 2). Najvišjo ceno (290 EUR/m³ brez DDV) je dosegal konstrukcijski les C24/S10, katera se je zvišala za 5 % v primerjavi z novembrom 2023. Cene tramov katerih dimenzije spremljamo ostajajo enake lanskim novembrskim, so pa cene letev katerih dimenzije spremljamo nižje za 2 do 5 % v primerjavi s preteklim zbiranjem cen. Najnižje cene (230 EUR/m³ brez DDV) pa smo v tej kategoriji žagarskih proizvodov zabeležili pri deskah katerih dimenzije spremljamo. Primerjava letošnjih februarjskih cen konstrukcijskega lesa smreke z enakim obdobjem lansko leto, kaže na znižanje cen pri vseh proizvodih in sicer od 3 do 12 %. Najmanjše znižanje beležimo pri konstrukcijskem lesu C24/S10 in tramovih dimenzije 100 x 200 mm in dolžine do 5 m, največje znižanje pa beležimo pri deskah dimenzije 28 do 40 mm in plohih dimenzije nad 50 mm.

Slika 2: Minimalne, maksimalne in srednje vrednosti (mediana) zbranih prodajnih cen za konstrukcijski les smreke za maj, avgust in november 2023 ter februar 2024. Navedeni so podatki za sledeče proizvode: Konstrukcijski les C24/S10, nesušen (KL C24/S10 (n)); Deske 18 do 24 mm mm, nesušene; Deske 28 do 40 mm mm, nesušene (Deske); Plohi od 40 do 50 mm, nesušeni; Plohi nad 50 mm, nesušeni (Plohi); Tramovi 60 x 80 mm (do 5 m), nesušeni; Tramovi 100 x 200 mm (do 5 m), nesušeni; Tramovi 140 x 140 mm (do 5 m), nesušeni; Tramovi 140 x 140 mm (nad 6 m), nesušeni (Tramovi); Letve 50/30 - 50/50 mm (dolžina 3-5 m) z oznako CE, sušene; Letve 50/30 - 50/50 mm (dolžina 3-5 m) brez oznake CE, sušene; Letve 50/30 - 50/50 mm (dolžina 3-5 m) brez oznake CE, nesušene; (Letve). Prodajne cene so prikazane v EUR/m³ brez vključenega DDV in prevoza.

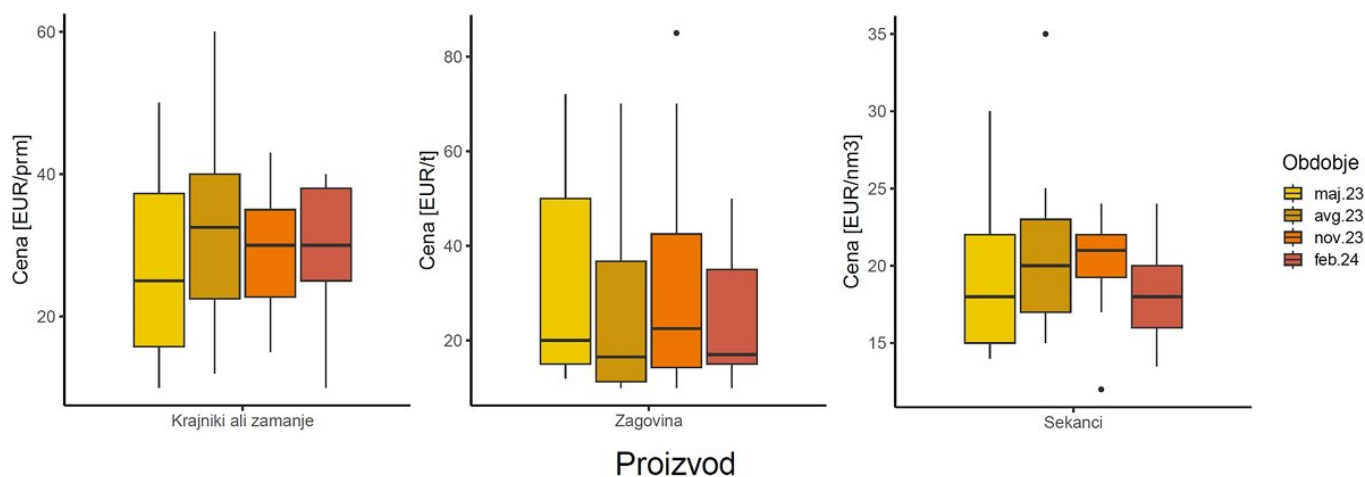
Cene nekonstrukcijskega robljenega lesa smreke in jelke so se v februarju pri večini proizvodov zvišale v primerjavi s spremljanjem cen v novembru 2023 (slika 3). Najvišjo ceno (270 EUR/m³ brez DDV pri smreki in 268 EUR/m³ brez DDV pri jelki) v tej kategoriji proizvodov dosegajo četrtniki ali morali katerih dimenzije spremljamo. Ta cena je pri smreki za 6 % višja v primerjavi z novembrom 2023, pri jelki pa za 1 % nižja. Cena robljenih desk smreke katerih dimenzije spremljamo ostaja enaka glede na november 2023. Največje zvišanje cene v tej kategoriji izdelkov pa smo zabeležili pri jelovih plohih debeline 48 mm, ko februarska cena znaša 260 EUR/m³ brez DDV, lanska novembrska pa je bila 235 EUR/m³ brez DDV. Primerjava cen s februarjem 2023 kaže na znižanje cen pri vseh spremljanih proizvodih v tej kategoriji, izjema so le robljene deske iz lesa smreke, katerih cena ostaja enaka. V primeru jelke znižanje cen proizvodov v tej kategoriji znaša med 8-14 %, v primeru smreke pa med 4-12 %; pri jelki se je cena najbolj znižala za tramove katerih dimenzijo spremljamo, pri smreki pa za plohe debeline 48 mm.

Slika 3: Minimalne, maksimalne in srednje vrednosti zbranih cen za nekonstrukcijski robljen žagan les smreke za mesec maj, avgust in november 2023 ter februar 2024. Navedeni so podatki za sledeče proizvode: Trami (grede) 120 x 140 mm (3 - 5 m), nesušeni; Četrtaki ali Morali 38x76mm ali 76x76mm, nesušeni; Plohi 48 mm (širina 100-200) I-II, nesušeni; Deske 20 - 28 mm I-II, nesušene. Prodajne cene so prikazane v EUR/m³ brez vključenega DDV in prevoza.

Cene nekonstrukcijskega nerobljenega žaganega lesa smreke in jelke, kjer spremljamo deske različnih tipov, so se pri večini vrst zvišale v primerjavi z novembrom 2023, izjema so smrekove deske-krajniki, katerih cena je za 2 % nižja. Glede na preteklo zbiranje cen se je cena najbolj zvišala pri ozkih nerobljenih deskah in sicer pri smreki za 16 %, pri jelki pa za 15 %. Najvišjo ceno smo sicer v februarju zabeležili pri smrekovih širokih nerobljenih deskah 240 EUR/m³ brez DDV) in jelovih nerobljenih deskah-krajnikih (240 EUR/m³ brez DDV). V primerjavi z lanskim februarjem, so se cene zvišale za ozke deske (povprečno 5 %), za široke deske in krajnike pa so cene nižje v povprečju za 7 % in 4 %.

Cene žagarskih ostankov in sekancev med četrtletji nihajo, kar nazorno kaže tudi slika 4. Srednja vrednost zbranih cen za krajnike ali žamanje je v februarju znašala 30 EUR/prm in ostaja nespremenjena glede na november 2023. V primerjavi s februarjem 2023 pa je cena krajnikov ali žamanja nižja za 25 % (takrat je cena znašala 40 EUR/prm). Cena žagovine se je v februarju izrazito znižala in je znašala 17 EUR/t, kar je 32 % ali 8 EUR/t manj kot v novembru 2023. V primerjavi z lanskim februarjem je letošnja februarska cena žagovine prav tako za 32 % nižja. Februarska cena sekancev proizvedenih na žagarskih obratih je znašala 18 EUR/nm³, kar je 3 EUR/nm³ (oz. 14 %) manj kot novembra 2023 in 4 EUR/nm³ manj (oz. 18 %) v primerjavi s februarjem 2023.

Slika 4: Minimalne, maksimalne in srednje vrednosti (mediana) zbranih cen za žagarske ostanke in sekance za mesec maj, avgust in november 2023 ter februar 2024

Cene sušenja žaganega lesa iglavcev nam je tokrat posredovalo le 5 podjetij. Cene nihajo med 25 €/m³ in 260 €/m³ brez DDV, verjetno so takšne razlike v ceni zaradi različnih načinov, časa in pogojev sušenja.

Zahvala

Zahvaljujemo se vsem podjetjem, ki so sodelovala z nami in nam posredovala podatke.

Cene gozdnih lesnih sortimentov iz zasebnih gozdov na slovenskem trgu v februarju 2024

Peter Smolnikar, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko
Špela Ščap, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko

Objavljeno na spletu 13.03.2024 (<https://doi.org/10.20315/IG.2024.0011>)

V februarju 2024 smo na Gozdarskem inštitutu Slovenije ponovno izvedli zbiranje odkupnih cen gozdnih lesnih sortimentov iz zasebnih gozdov na slovenskem trgu. Namen aktivnosti je spremljanje sezonskega ter letnega nihanja cen gozdnih lesnih sortimentov v državi ter prispevati k večji preglednosti/transparentnosti trga okroglega lesa. Anketni vprašalnik je bil aktiven od 15. februarja do 28. februarja 2024. V tokratni anketi je sodelovalo 29 podjetij. Kar 75 % teh podjetij je manjših do srednje velikih, katerih letni odkup znaša do 30.000 m³ lesa. 10 % sodelujočih podjetij letno odkupi več kot 50.000 m³ lesa.

V nadaljevanju so podane cene v €/m³ brez DDV, prikazana je srednja vrednost (mediana) vseh posredovanih cen.

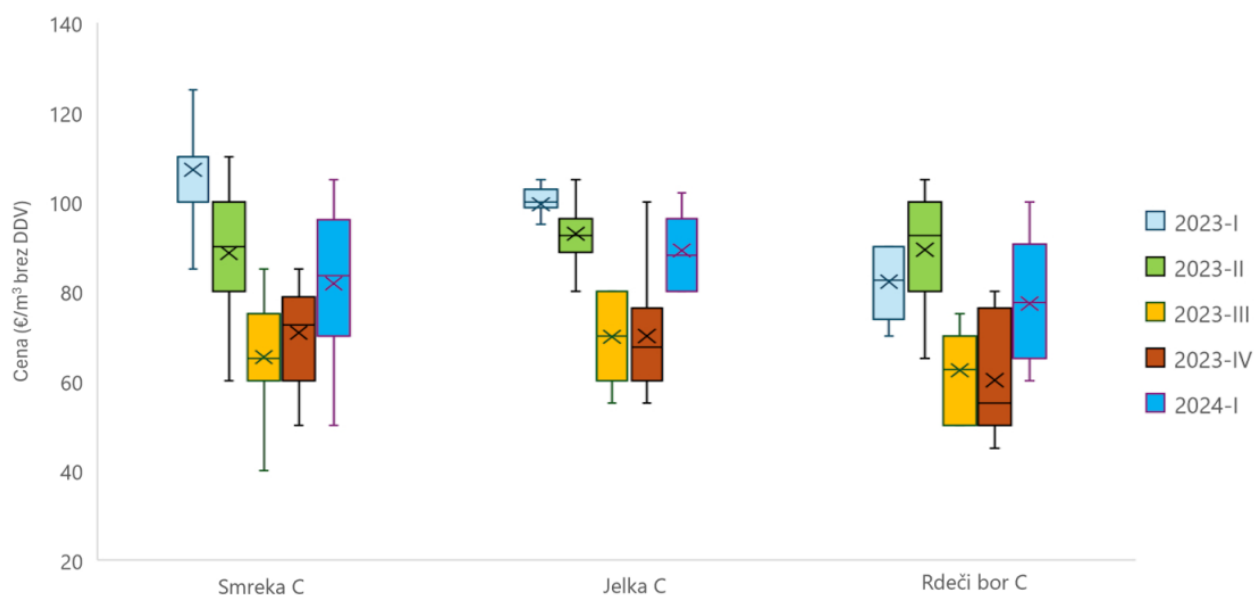
Cene okroglega lesa iglavcev

Cene hlodovine iglavcev so se v februarju 2024 pri smreki, jelki in rdečem boru zvišale.

Cene sortimentov smreke so glede na preteklo zbiranje (november 2023) višje od 16 do 29 %. Največji dvig cen smo zabeležili v primeru kakovostnega razreda A, kjer je srednja vrednost zbranih cen v februarju znašala 135 €/m³ brez DDV, kar je sicer 10 % manj kot v enakem obdobju lani. Cena hlodov smreke kakovostnega razreda B je v februarju 2024 znašala 100 €/m³ brez DDV, kar je sicer 18 % več kot v novembru 2023, a še vedno 17 % manj kot februarja 2023. Cena hlodov smreke najnižjega kakovostnega razreda D2 je v letošnjem februarju znašala 60 €/m³ brez DDV in je bila za 20 % višja kot v novembru 2023, ter za 17 % nižja kot v februarju 2023.

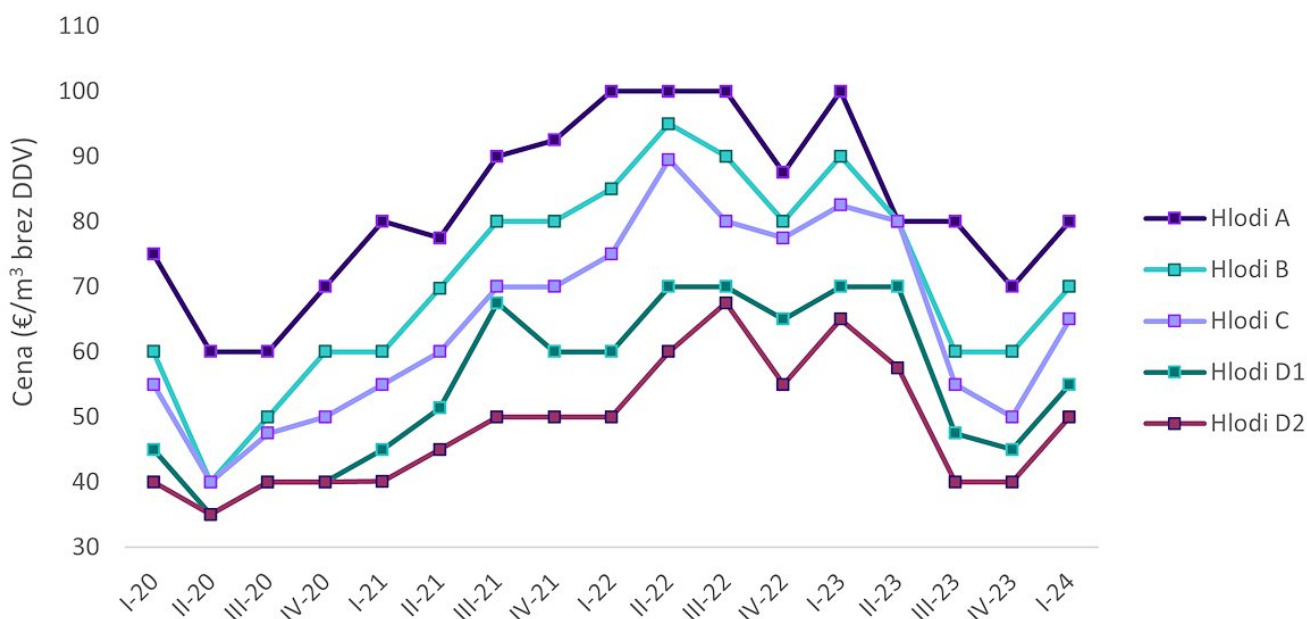
Pri jelki smo po vseh kakovostnih razredih zabeležili zvišanje cen glede na preteklo zbiranje, vendar pa so vse cene nižje kot v enakem obdobju lanskega leta. Cene so se glede na november 2023 zvišale med 17 % in 31 %, največje zvišanje je za kakovostni razred C, najnižje pa za D1. Hlodi kakovostnega razreda C so dosegli ceno 85 €/m³, kar je še vseeno 15 % manj kot v enakem obdobju lani. Cena hlodov kakovostnega razreda A se je od novembra 2023 povečala za 20 % in znaša 110 €/m³ brez DDV. V primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta je cena sedaj 8 % nižja. Cena hlodov kakovostnega razreda B se je v februarju 2024 zvišala za 19 % in znaša 95 €/m³ brez DDV, kar je 14 % manj kot v enakem obdobju lanskega leta. Cene so se zvišale tudi v razredu D2 (+20 % v primerjavi z novembrom 2023).

Pri hlodih rdečega bora so februarske cene v primerjavi z novembrom 2023 za vse kakovostne razrede višje za 10 €/m³, razen za razred C za 15 €/m³. Za kakovostni razred A se je cena relativno najmanj zvišala (za 14 %) in sedaj v februarju 2024 znaša 80 €/m³ brez DDV, kar je 20 % manj kot v istem obdobju lani. V razredu C se je cena zvišala za 30 % in sedaj znaša 65 €/m³ brez DDV, v razredu D1 pa se je zvišala za 22 % in znaša 55 €/m³ brez DDV. Cena za kakovostni razred B znaša 70 €/m³ brez DDV in za razred D2 50 €/m³ brez DDV. Če cene primerjamo s februarjem 2023 pa ugotovimo, da so se letošnje februarske cene znižale med 20 % in 23 %.

Slika 1: Odkupne cene hlodovine iglavcev v posameznih četrtletjih leta 2023 in 2024 za kakovostni razred C (prečka v okviru z ročaji prikazuje aritmetično sredino, križec mediano, ročaji pa minimalno in maksimalno poročano ceno)

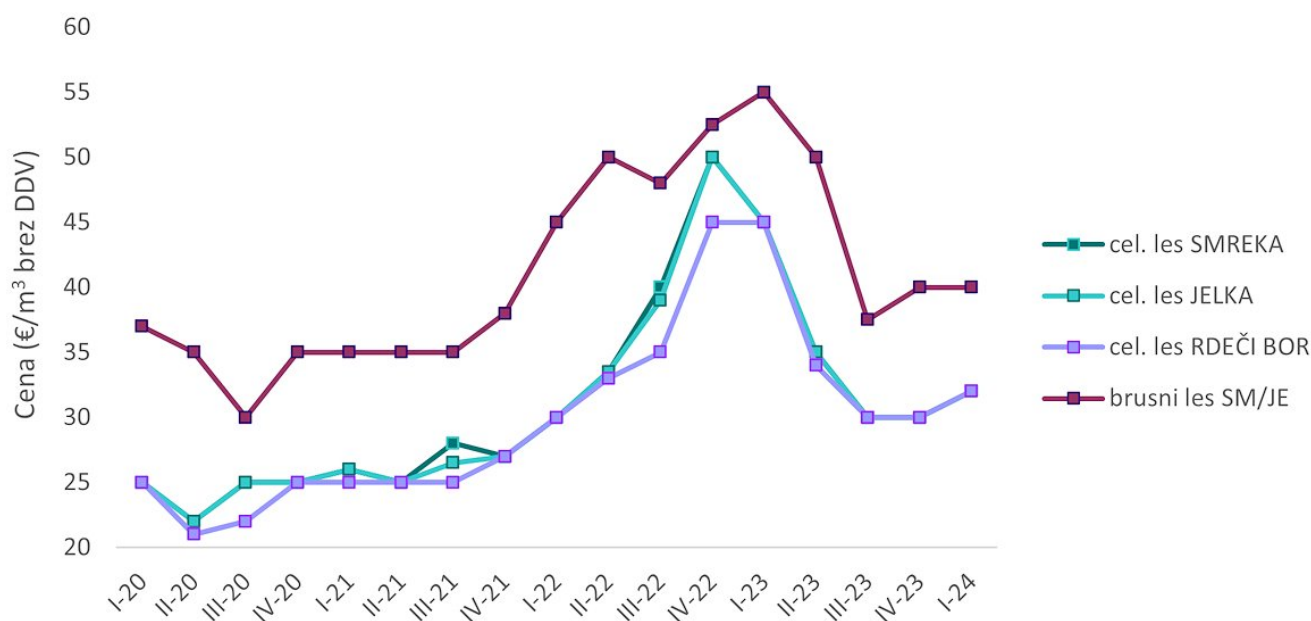
Če še enkrat povzamemo primerjavo februarskih srednjih vrednosti zbranih cen za hlodovino smreke, jelke in rdečega bora s srednjimi vrednostmi cen v enakem obdobju lansko leto ugotovimo, da so letošnje cene hlodovine smreke nižje od 10 % (kakovostni razred A) do 17 % (kakovostna razreda B in D2). Tudi pri jelki so cene za vse kakovostne razrede nižje, in sicer od 8 % za kakovostni razred A do 22 % za kakovostni razred D1. Pri hlodovini rdečega bora so cene znižale od 20 % (kakovostni razred A) do 23 % (kakovostni razred D2).

Slika 2: Odkupne cene hlodovine rdečega bora po posameznih kakovostnih razredih v četrtletjih od leta 2020 naprej

Srednja vrednost zbranih cen lesa za celulozo in plošče je v februarju 2024 za vse tri spremljane drevesne vrste (smreka, jelka, rdeči bor) znašala 32 €/m³ brez DDV, kar je 2 €/m³ oz. 7 % več kot novembra 2023. Če cene lesa za celulozo in plošče iglavcev primerjamo s cenami v enakem obdobju lansko leto ugotovimo, da so cene celuloznega lesa za vse drevesne vrste nižje za 29 %. Iz slike 6 je razvidno, da v zadnjem letu drevesna vrsta iglavca ne vpliva na višino odkupne cene celuloznega lesa.

Srednja vrednost vseh zbranih cen brusnega lesa smreke in jelke je v februarju 2024 znašala 40 €/m³ brez DDV, kar je enako kot ob preteklem zbiranju cen v novembru 2023 in za 27 % nižje kot v februarju 2023.

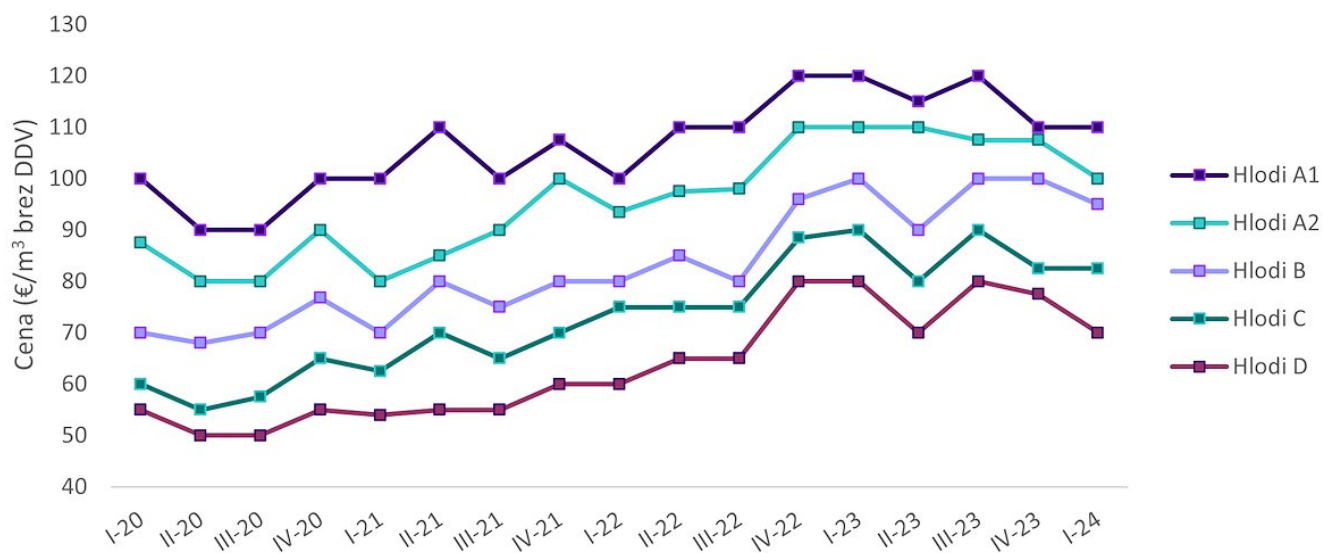

Slika 3: Odkupne cene lesa za celulozo in plošče ter brusnega lesa iglavcev v posameznih četrtoletjih od leta 2020 naprej

Cene okroglega lesa listavcev

Cene hlodovine listavcev v sredini prvega kvartala leta 2024 so se v primerjavi s preteklim zbiranjem v novembru 2024, pri bukvi znižale za kakovostne razrede A2, B in D, za razreda A1 in C pa je cena ostala enaka. Pri hrastu smo večinoma zabeležili padec ali stagnacijo cen za vse kakovostne razrede in premere, le za razred C, premera nad 50 cm se je cena malenkostno dvignila (+3 %). Najvišji padec cen hlodovine hrasta (do 50 cm in nad 50 cm) je v najboljšem (F1) kakovostnem razredu.

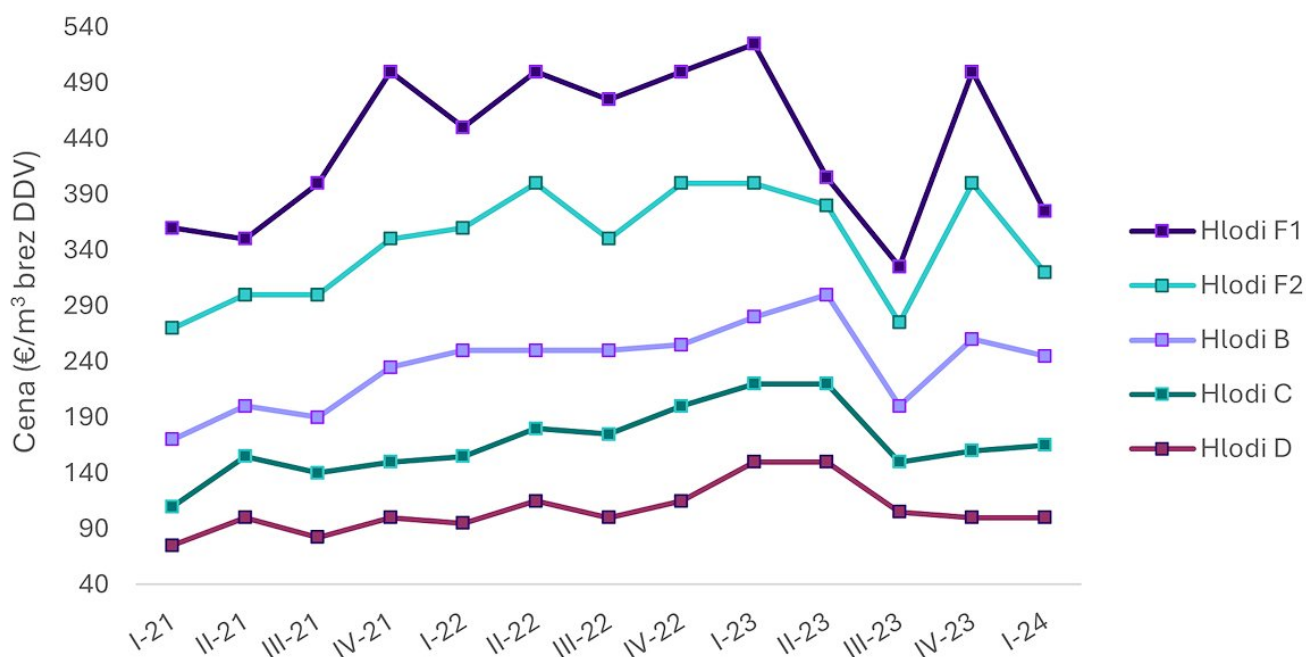
Cene hlodovine bukve so se v primerjavi s prejšnjim zbiranjem cen v novembru 2023, v februarju za kakovostne razrede A2, B in D znižale do 10 %, za kakovostna razreda A1 in C pa je cena ostala nespremenjena (110 €/m³ ter 82,5€/m³ brez DDV). Za razred D se je cena znižala najbolj (10 %) in v letošnjem februarju znaša 70 €/m³ brez DDV. Če primerjamo cene bukve hlodovine s preteklimi zbiranji ugotovimo, da so letošnje februarske cene brez izjeme nižje kot v enakem obdobju lansko leto, in sicer od 5 % (kakovostni razred B) do 13 % (kakovostni razred D).

Slika 4: Odkupne cene hlodovine bukve po posameznih kakovostnih razredih v četrtletjih od leta 2020 naprej

Cene hlodovine hrasta nam je tokrat posredovalo 12 podjetij, zato je potrebna previdnost pri interpretaciji podatkov. Cene hlodov hrasta premera do 50 cm so se v primerjavi z novembrom 2023 za kakovostne razrede F1 (-19 %) in B (-11 %) znižale, za ostale razrede je cena ostala enaka. V primeru kakovostnega razreda F1 se je cena tako absolutno kot relativno najbolj znižala in znaša 325 €/m³ brez DDV (v povprečju kar 75 €/m³ manj kot novembra 2023).

Cene hlodov hrasta premera nad 50 cm so se v primerjavi s prejšnjim zbiranjem v novembru 2023 še bolj izrazito znižale kot pri hlodih nižjih premerov in sicer od 5 % do 25 %. Le za kakovostni razred C je februarjska cena višja za 3 % in znaša 165 €/m³ brez DDV. Za kakovostna razreda F1 in F2 se je srednja vrednost zbranih cen znižala največ in je v prvem primeru znašala 375 €/m³ brez DDV, v drugem pa 320 €/m³ brez DDV.

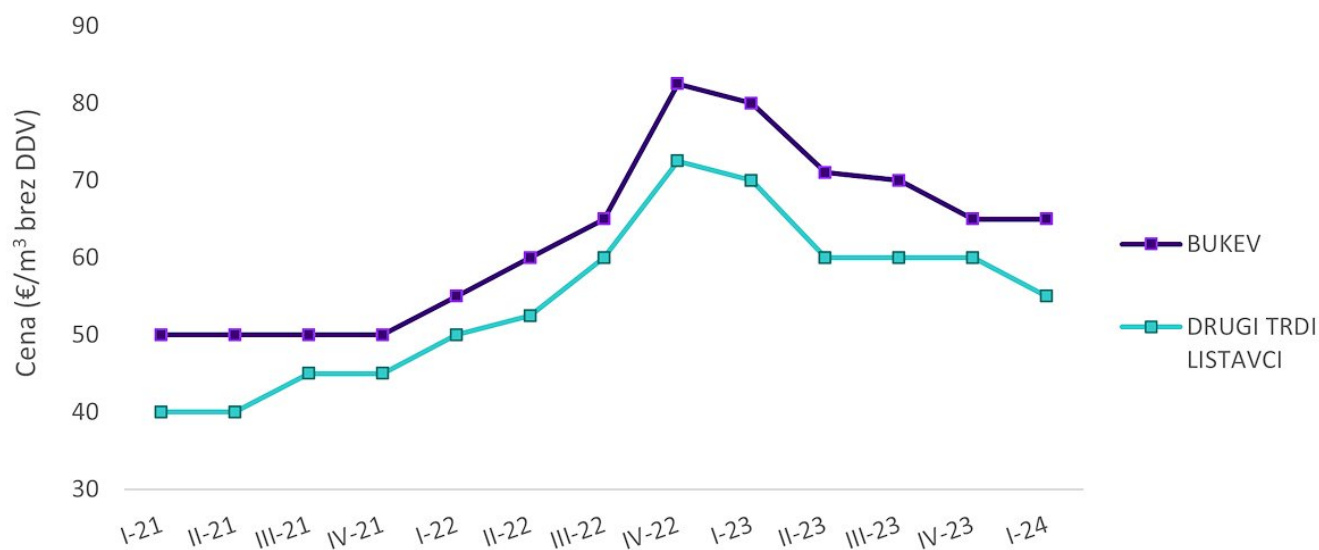

Slika 5: Odkupne cene hlodovine hrasta premera nad 50 cm po posameznih kakovostnih razredih v četrtletjih od leta 2021 naprej (opomba: pri interpretaciji cen hlodov hrasta je zaradi manjšega števila poročevalskih enot v nekaterih obdobjih, potrebna previdnost)

Srednja vrednost zbranih cen lesa za celulozo in plošče se je v primeru bukve v februarju 2024 glede na preteklo zbiranje v novembru 2023 znižala za 9 % in znaša 50 €/m³ brez DDV. Cena se je v primeru drugih trdih listavcev znižala za 10 % (letos februarja znaša 45 €/m³ brez DDV). Če primerjamo februarsko ceno s ceno v enakem obdobju lansko leto ugotovimo, da je letošnja cena precej nižja, tako v primeru bukve (za 29 %), kot v primeru drugih trdih listavcev (za 31 %).

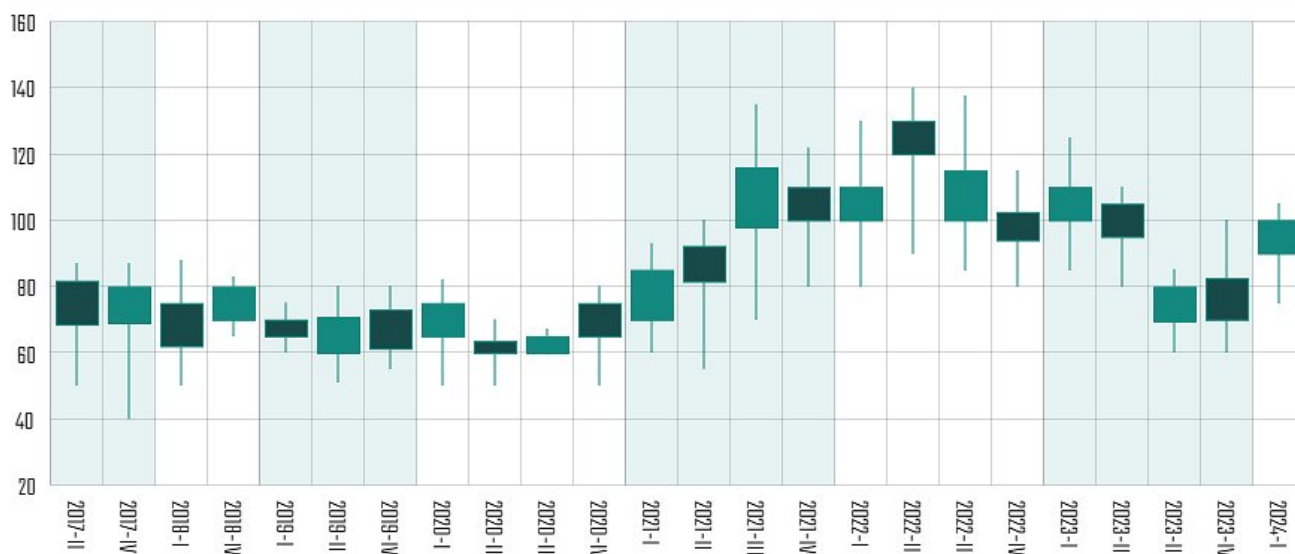
Cene lesa za kurjavo

Srednja vrednost zbranih cen lesa za kurjavo v letošnjem februarju se je, v primerjavi s cenami v novembru 2023 znižala za 8 % v primeru drugih trdih listavcev in je znašala 55 €/m³ brez DDV, v primeru bukve pa cena ostaja enaka (65 €/m³ brez DDV). V primerjavi s cenami v enakem obdobju lansko leto, je letošnja februarska cena bukovega lesa za kurjavo za 19 % nižja, v primeru drugih trdih listavcev pa je nižja za 21 %.

Slika 6: Odkupne cene okroglega lesa listavcev za kurjavo v posameznih četrletjih od leta 2021 naprej

Grafikon prikazuje cene sortimentov **Smreke** kakovostnega razreda **C**.

Zahvala

Zahvaljujemo se vsem podjetjem, ki so sodelovala z nami in nam posredovala podatke.

Film Lesena kašta ali kranjska stena - biotehnični ukrep za povečevanje erozijske odpornosti

dr. Jaša Saražin, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko
Urban Žitko, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko
dr. Aleksander Marinšek, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno ekologijo
Matjaž Dovečar, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko
dr. Urša Vilhar, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno ekologijo
mag. Jože Papež, Hidrotehnik d.o.o.
Boštjan Škrlep, Zavod za gozdove Slovenije, KE Železniki

Objavljeno na spletu 22.03.2024 (<https://doi.org/10.20315/IG.2024.0012>)

Danes je poseben dan, v nekoliko posebnem letu. 22. marca namreč obeležujemo Svetovni dan voda. Prav tako letos obeležujemo 140 let od začetka organiziranega hudourničarstva na Slovenskem. Lesena kašta ali kranjska stena je bila v slovenskem hudourničarstvu prisotna že od njegovega samega začetka. Prva omemba lesene kašte na Slovenskem pa sega celo pred to obdobje, v leto 1879, v povezavi z idrijskimi klavži (Opis enote..., 2013). Leta 2013 je bila gradnja lesenih kašt vpisana v Register žive kulturne dediščine.

Ob tej priložnosti vam premierno predstavljamo 15-minutni strokovni film »Lesena kašta ali kranjska stena - biotehnični ukrep za povečevanje erozijske odpornosti«, ki smo ga s partnerji pripravili na Gozdarskem inštitutu Slovenije.

Zahvala

Film je bil posnet v okviru projekta »Strokovna izhodišča ter smernice za gospodarjenje z gozdovi na hudourniških območjih«, ki ga vodi Gozdarski inštitut Slovenije, financirata pa ga Ministrstvo za kmetijstvo gozdarstvo in prehrano ter Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije, v okviru Ciljnega raziskovalnega programa (CRP 2022) »Naša hrana, podeželje in naravni viri«. Izvedbo filma so omogočili še podjetje Hidrotehnik d.o.o., Zavod za Gozdove Slovenije, Gozdarske storitve, Gregor Kejžar s.p. in Kmetija Krivc – Valentin Kejžar.

Film si lahko ogledate na povezavi: https://www.youtube.com/watch?v=btj_nt4FHUw

Želimo vam prijeten ogled filma.

Viri

- Jesenovec S. 1995. Pogubna razigranost: 110 let organiziranega hudourničarstva na Slovenskem: 1884-1994. (ur.) Ljubljana, Podjetje za urejanje hudournikov: 275 str.
- Opis enote žive kulturne dediščine - Gradnja kranjskih sten. 2013. Ministrstvo za kulturo https://www.gov.si/assets/ministrstva/MK/DEDISCINA/NESNOVNA/RNSD_SI/Rzd-02_00027.pdf
- Papež J. 2013. Kranjska stena - Živa kulturna dediščina Slovenije. Kmečki glas 11.9.2013
- Register žive kulturne dediščine <http://www.nesnovnadediscina.si/sl/register>
- Projekt »Strokovna izhodišča ter smernice za gospodarjenje z gozdovi na hudourniških območjih« (CRP V4-2212) <https://www.gozdis.si/projekti/strokovna-izhodisca-ter-smernice-za-gospodarjenje-z-gozdovi-na-hudourniskih-obmocjih-crp-v4-2212/>

Značilnosti zunanje trgovine z okroglim lesom v letu 2023

Špela Ščap, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko

Objavljeno na spletu 25.03.2024 (<https://doi.org/10.20315/IG.2024.0013>)

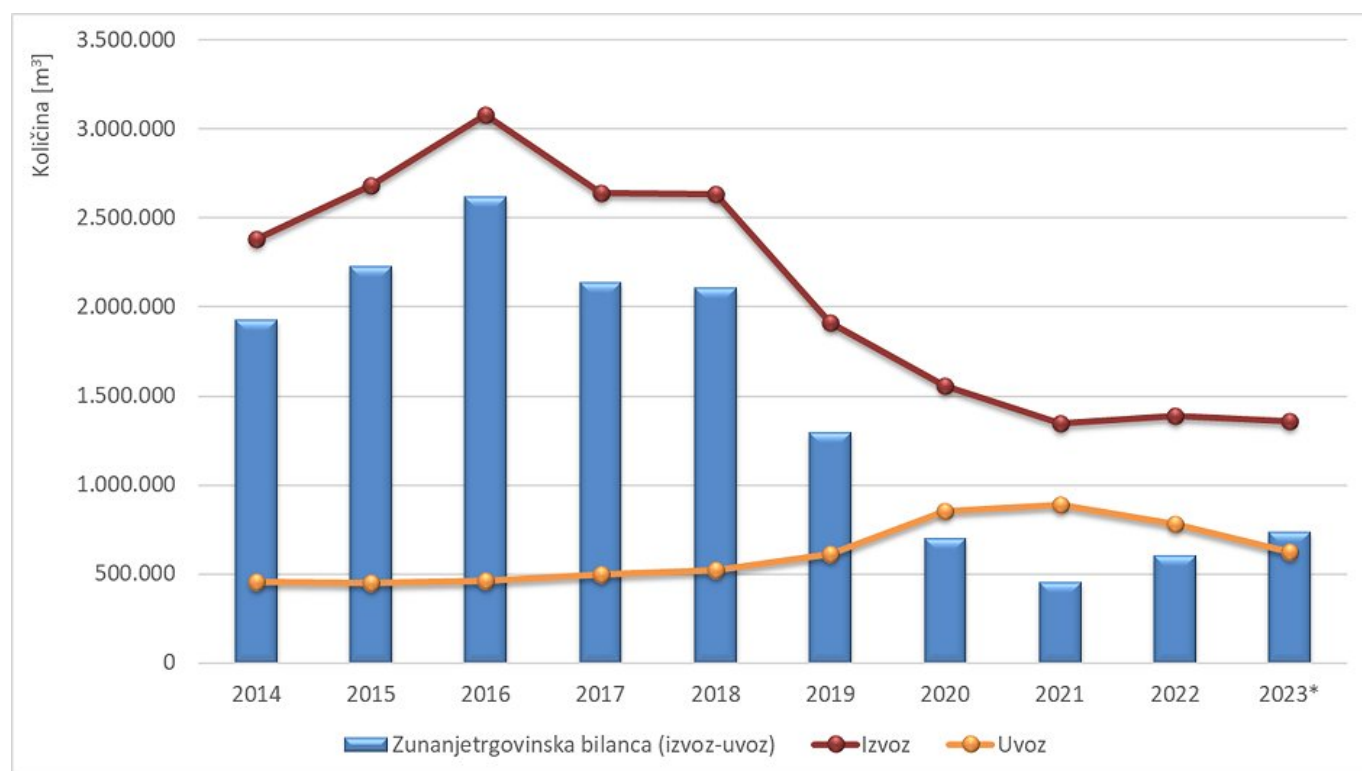

Izvoz okroglega lesa je po začasnih podatkih SURS-a v letu 2023 znašal 1,360 milijona m³ (-2 % v primerjavi z letom 2022), največ količin (39 %) v izvozu predstavlja industrijski les listavcev, s prevladujočo zastopanostjo lesa bukve. Uvoz okroglega lesa je v letu 2023 znašal 0,622 milijona m³ (-21 % v primerjavi z letom 2022), največ količin (37 %) v uvozu predstavljajo hlodi za žago in furnir iglavcev.

Analize so bile narejene iz začasnih podatkov o količini izvoženega in uvoženega blaga – okroglega lesa – za leto 2023, pridobljenih iz baze statističnih podatkov Statističnega urada RS (v nadaljevanju SURS) po pripadajočih šifrah Kombinirane nomenklature (KN). Osnovni podatki so bili preko pretvorbene faktorjev preračunani iz mase (t) v volumen (m³). Podatki v prispevku so zaokroženi na 1.000 m³.

Izvoz, uvoz in zunanjetrgovinska bilanca okroglega lesa

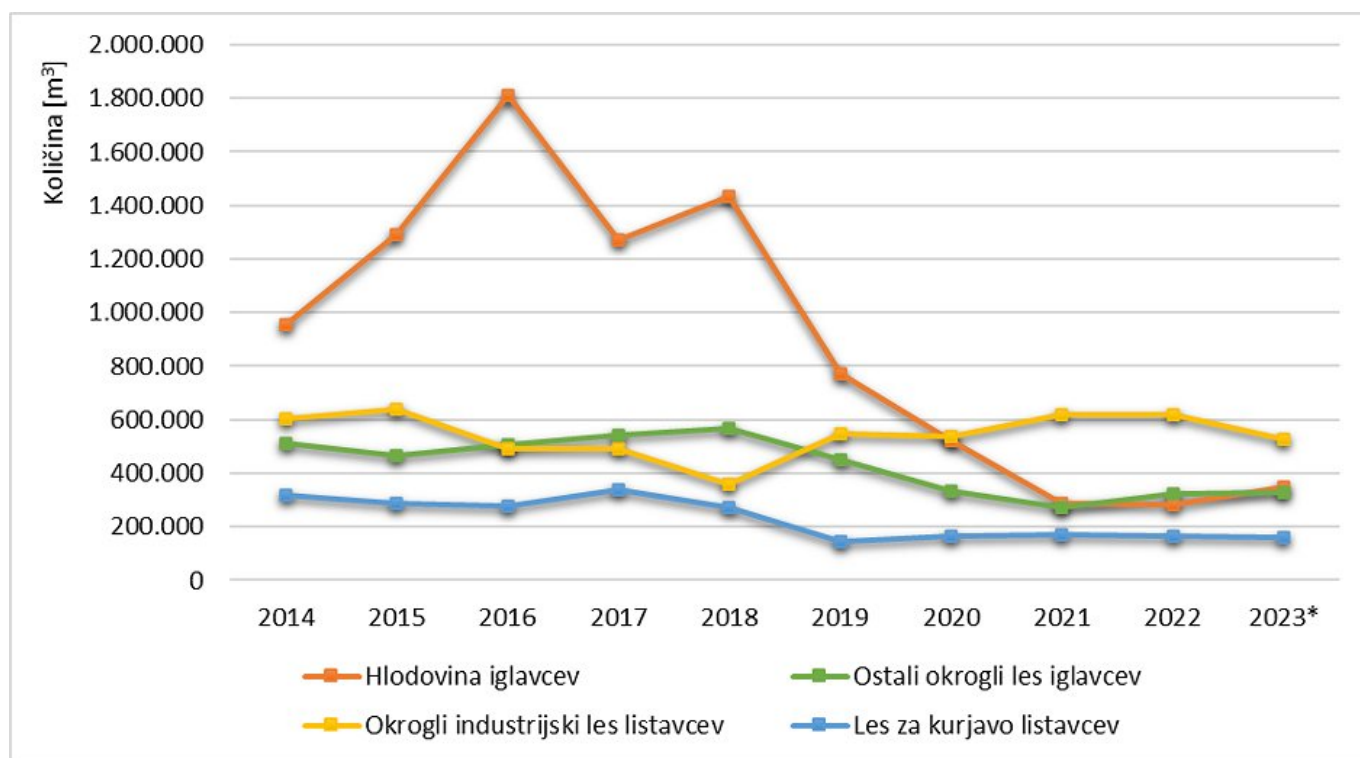
Od leta 2021 naprej izvoz okroglega ostaja konstanten, v letu 2023 je znašal 1,360 milijona m³ (slika 1). Po večletnem trendu rasti uvoza okroglega lesa, se je le ta v letu 2021 zaustavil, saj v zadnjih dveh letih beležimo upad uvoza; le ta je v letu 2023 znašal 0,622 milijona m³. Glavni razlog za zmanjšanje uvoza je 47 % zmanjšanje uvoza lesa za celulozo in plošče iglavcev, ki je v letu 2022 predstavljal največji delež v strukturi uvoza. Slovenija še ostaja neto izvoznica okroglega lesa; zunanjetrgovinski presežek je v letu 2023 znašal 0,738 milijona m³, od tega 0,430 milijona m³ predstavlja okrogli industrijski les listavcev.

Slika 1: Izvoz, uvoz in zunanjetrgovinska bilanca okroglega lesa v Sloveniji v obdobju 2014-2023 (podatki za leto 2023 so začasni) (vir: SURS, 2024; preračuni GIS)

Struktura izvoza okroglega lesa

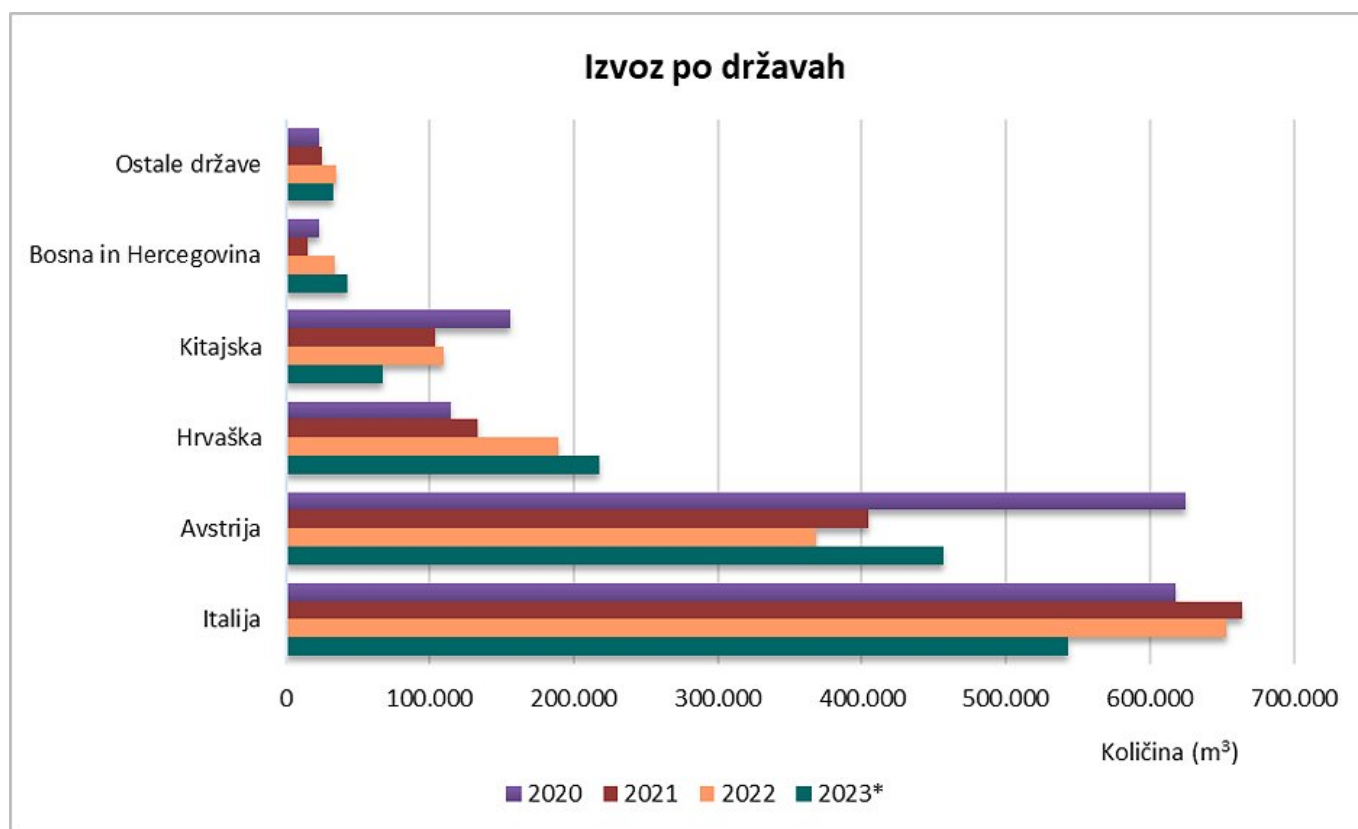
V strukturi izvoza okroglega lesa v letu 2023 z 39 % prevladuje skupina okrogli industrijski les listavcev (slika 2), pri čemer prevladuje les bukve vseh dimenzij. Sicer se je izvoz te skupine v letu 2023 zmanjšal za 15 % v primerjavi z letom 2022. Največ industrijskega lesa listavcev (59 %) smo lani izvozili v Italijo. Se je pa lani za 22 % povečal izvoz hlodovine iglavcev v primerjavi z letom 2022 in je znašal 0,346 milijona m³; tako izvoz teh sortimentov predstavlja 25 % skupnega izvoza okroglega lesa v letu 2023. Največ (66 %) količin hlodovine iglavcev smo lani izvozili v Avstrijo, z 18 % sledi Hrvaška. Izvoz lesa slabše kakovosti iglavcev (celulozni les in les za kurjavo) ter lesa za kurjavo listavcev ostaja zelo podoben izvozu leta 2022.

Slika 2: Izvoz posameznih skupin okroglega lesa iz Slovenije v obdobju 2014-2023 (podatki za leto 2023 so začasni) (vir: SURS, 2024; preračuni GIS)

Izvoz okroglega lesa po državah

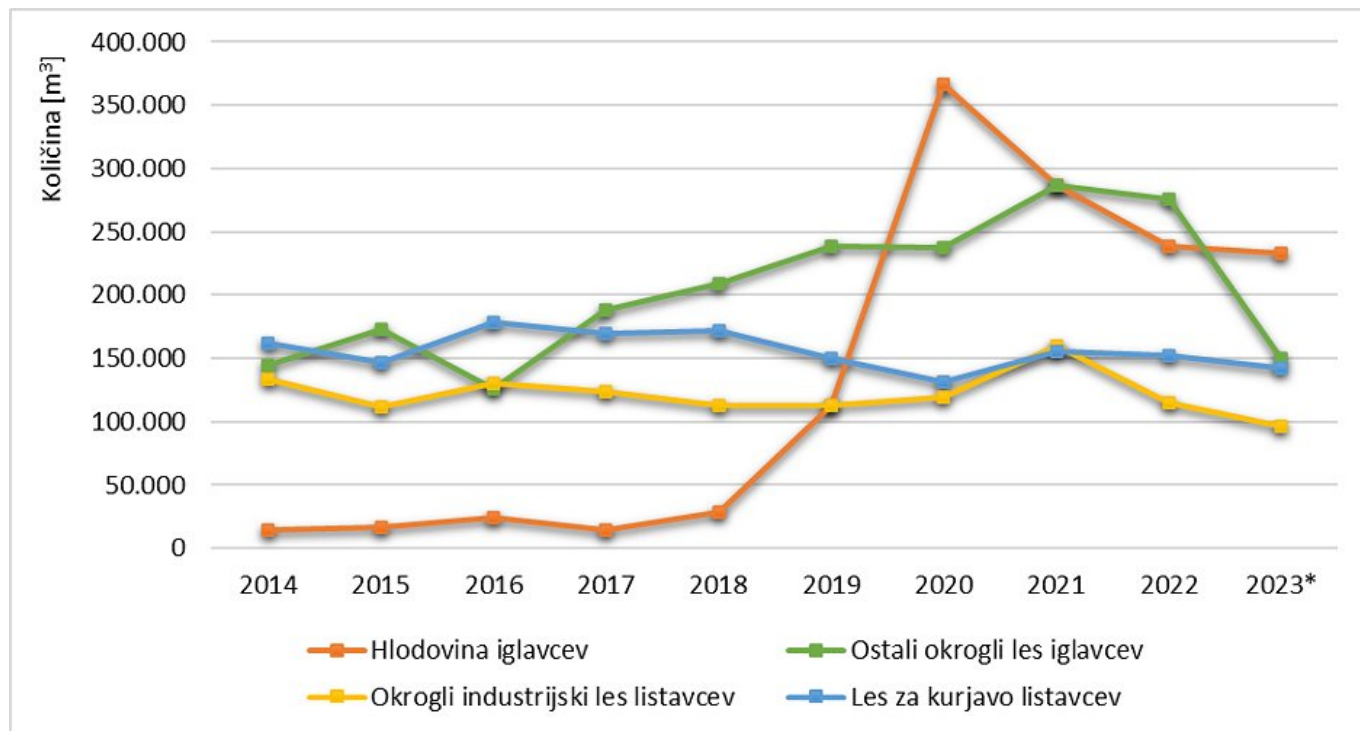
V letu 2023 je bilo podobno kot v letu 2021 in 2022 največ izvoza okroglega lesa v Italijo in sicer 0,543 milijona m³ (-17 % glede na 2022) (slika 3). Po strukturi izvoza okroglega lesa v Italijo z 58 % prevladuje okrogli industrijski les listavcev, od tega prevladuje bukov les manjših dimenzij. Sledi izvoz v Avstrijo, ki se je iz 0,368 m³ v letu 2022 povečal na 0,457 milijona m³ (+24 %). V Avstrijo je lani s 50 % prevladoval izvoz hlodovine iglavcev, smo pa v primerjavi z letom 2022 tja izrazito povečali izvoz industrijskega lesa listavcev (+71 %). Na tretjem mestu držav uvoznic okroglega lesa iz Slovenije je Hrvaška, kamor smo lani povečali izvoz za 15 % v primerjavi z letom 2022 in 63 % v primerjavi z letom 2021. Na Hrvaško smo izvozili največ (35 %) okroglega industrijskega lesa listavcev, kjer prevladuje bukov les premera 15 cm ali več. Za 31 % smo povečali izvoz hlodovine iglavcev na Hrvaško, v primerjavi z letom 2022. Od leta 2021 naprej se povečuje izvoz okroglega lesa v Bosno in Hercegovino in je leta 2023 na podobni ravni kot leta 2019 (43.000 m³ v letu 2023); 47 % izvoza v 2023 predstavljajo hlodi za žago in furnir iglavcev, 34 % pa celulozni les iglavcev.

Slika 3: Izvoz okroglega lesa iz Slovenije po državah v letih 2020, 2021, 2022 in 2023 (podatki za leto 2023 so začasni; količine so prikazane v kubičnih metrih) (vir: SURS, 2024; preračuni GIS)

Struktura uvoza okroglega lesa

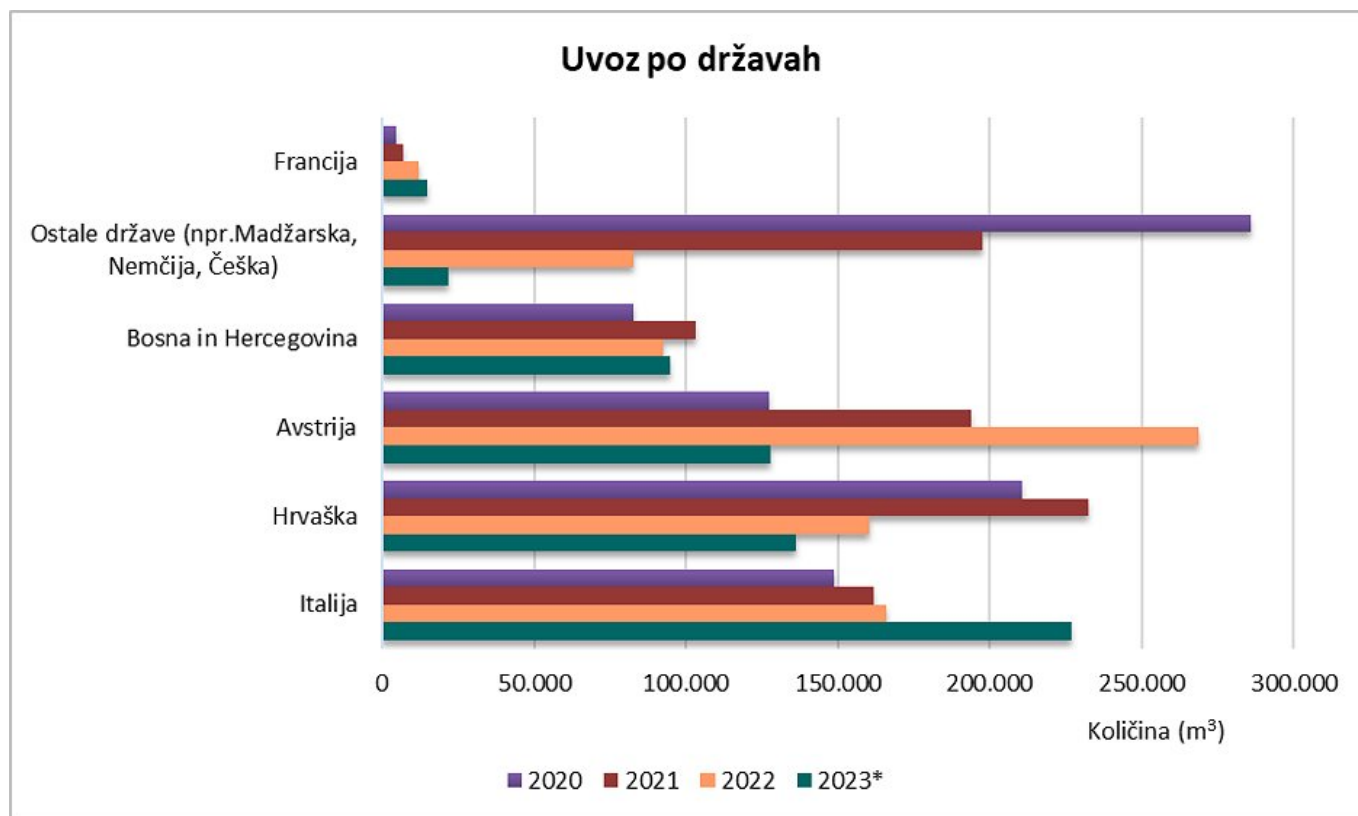
V strukturi uvoza okroglega lesa v letu 2023 z 37 % prevladuje skupina hlodi za žago in furnir iglavcev (slika 4). Lani smo uvozili 0,233 milijona m³ teh sortimentov, od tega 76 % iz Italije. V letu 2023 se je za kar 46 % zmanjšal uvoz lesa slabše kakovosti iglavcev, predvsem na račun zmanjšanja uvoza celuloznega lesa smreke in jelke iz Avstrije.

Slika 4: Uvoz posameznih skupin okroglega lesa v Slovenijo v obdobju 2014–2023 (podatki za leto 2023 so začasni) (vir: SURS, 2024; preračuni GIS)

Uvoz okroglega lesa po državah

V letu 2023 smo za razliko od prejšnjih let največ okroglega lesa uvozili iz Italije in sicer 0,227 milijona m³, kar je 37 % več kot leta 2022 (slika 5). Od tega z 79 % prevladuje skupina hlodi za žago in furnir iglavcev, predvsem smreke in jelke. Sledi uvoz iz Hrvaške, od koder smo lani največ (52 %) uvozili industrijskega lesa listavcev, z 31 % sledi les za kurjavo listavcev. Izrazito, za 52 %, se je v letu 2023 zmanjšal uvoz okroglega lesa iz Avstrije v primerjavi z letom 2022 in je znašal 0,128 milijona m³; od tega 65 % predstavlja celulozni les iglavcev. Še naprej se povečuje obseg uvoza iz Francije (+22 % glede na leto 2022 in +232 % glede na leto 2020), ki sicer zaenkrat ne predstavlja pomembnega deleža v skupnem uvozu (15.000 m³ v letu 2023); iz Francije smo lani največ uvozili lesa za kurjavo listavcev in hrastovega lesa namenjenega industrijski predelavi.

Slika 5: Uvoz okroglega lesa v Slovenijo po državah v letih 2020, 2021, 2022 in 2023 (podatki za leto 2023 so začasni; količine so prikazane v kubičnih metrih) (vir: SURS, 2024; preračuni GIS)

Zahvala

Prispevek je nastal v okviru javne gozdarske službe (JGS), ki jo financira Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter v okviru Programske skupine Gozdno-lesna veriga in podnebne spremembe: prehod v krožno biogospodarstvo (P4-0430), ki jo financira Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost RS.

Viri

Statistični urad RS, 2024. Podatkovna baza »Izvoz in uvoz blaga po šifri Kombinirane nomenklature in po državah, Slovenija« za obdobje 2014 do 2023.

<https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/24902015.px> (26. 2. 2024)